

Verksamhetsberättelse

Familjerådgivningen 2009

VERKSAMHETSBERÄTTELSE – 2009

MÅL OCH UPPGIFTER

Sedan den 1/1 1995 är det en lagstadgad skyldighet för kommunerna att erbjuda familjerådgivning, SoL 5 kap 3§. Den ska vara en självständig verksamhetsgren med högt sekretesskydd och inte inordnas i den övriga verksamheten som bedrivs inom socialtjänsten (Reg. Prop. 93/94:4).

Sekretesskyddet innebär att det råder ”absolut sekretess” enligt sekretesslagen 7 kap 4§ 2 st SoL. Ingen journalföring förekommer och de sökande kan vara anonyma om de så önskar.

Anmälningsskyldigheten rörande barn som far illa är begränsad enligt 14 kap 1 § 3 st SoL och gäller endast om familjerådgivaren i sin verksamhet får kännedom om att barn utnyttjas sexuellt, utsätts för psykisk eller fysisk misshandel i hemmet.

Familjerådgivningens främsta uppgift är att arbeta med problem, konflikter och kriser i par- och familjerelationer. Det vuxna parförhållandet står i fokus men också med barnperspektivet som en viktig utgångspunkt.

Familjerådgivningens mål är att erbjuda en trygg ram för samtal kring människors mest privata relationer. En genomgående strävan är att återupprätta dialogen parterna emellan så att par och familjer i en relationskonflikt kan ges förutsättningar för ett bättre liv tillsammans eller för en mer genomarbetad separation. Forskning har visat att detta också har stor betydelse ur ett folkhälsoperspektiv.

Familjerådgivningen är den enda instans som har parbehandling som specialitet.

Familjerådgivningen ska även bedriva utåtriktad verksamhet genom att förmedla kunskap och sprida information kring samlevnadsfrågor, målsättningen är att nå människor i ett tidigt skede. Detta sker bl a genom medverkan i föräldrautbildning och handling/konsultation till angränsande yrkesgrupper.

ORGANISATION

Familjerådgivningen bedrivs i samverkan mellan fem kommuner; Sandviken, Ockelbo, Hofors, Älvkarleby och Gävle, totalt c:a 155000 invånare. Den är organiserad under Familjeenheten, Socialtjänst Gävle och kostnaderna har baserats på befolkningsunderlaget i respektive kommun.

En samverkansgrupp med representanter från alla kommuner har insyn och kan påverka verksamheten. Gruppen sammanträder en gång per år. Samverkansavtalet har löpt ett år i taget. Under 2009 skedde en omförhandling då Sandvikens kommun sade upp gällande avtal.

Samtliga samverkskommuner enades om ett nytt tvåårigt avtal fr. o m 2010-01-01 där kostnaden för varje kommun baseras på genomsnittligt antal samtal per år istället för befolkningsunderlag.

Tanken är att varje kommun, oavsett storlek, ska kunna erbjuda sina medborgare en familjerådgivning av god kvalitet. Huvudmottagningen finns i Gävle och en

filialmottagning har funnits i Sandviken och varit bemannad tre dagar i veckan. Kommuninvånarna har själva valt den mottagning de önskat. Besöksavgiften har varit 100 kr per samtal. Enligt nya avtalet upphör filialmottagningen i Sandviken fr. o m 2010-01-01.

PERSONAL

<u>Under året har följande personer tjänstgjort:</u>	% tjänst
Åsa Wallander, gruppchef/familjerådgivare	1,0
Gunilla Vetterud, familjerådgivare	1,0
Barbro Thorsell, familjerådgivare	1,0
Lars Wejbro, familjerådgivare	1,0
Lena Nyman, familjerådgivare	0,75
Toril Thalín, assistent	1,0

Familjerådgivarna är alla socionomer med lång yrkeserfarenhet. En är legitimerad psykoterapeut och samtliga familjerådgivare är auktoriserade. Auktorisationen innebär, att KFR (yrkesföreningen för kommunala familjerådgivare) garanterar att vederbörande har formell kompetens, praktisk erfarenhet och lämplighet som familjerådgivare.

Krav för auktorisation är, förutom socionomexamen:

- Minst 5 års anställning som familjerådgivare (med minst 75 % tjänstgöringsgrad)
- Relevant vidareutbildning om minst 30 poäng
- Egenterapi minst 50 timmar
- Handledning inom familjerådgivningens ram 200 timmar varav 60 timmar introduktionshandledning

TILLGÄNGLIGHET

Verksamheten har bedrivits i egna avskilda lokaler, i Gävle på Nygatan 20, och i Sandviken på Hyttgatan 18.

Vi har telefontid en timme varje dag, därutöver sker ofta rådgivning och akuta krissamtal per telefon. Under kontorstid är receptionen öppen för information, där sker också ombokningar och hänvisningar. Förutom besök dagtid finns möjlighet till kvällstider två dagar i veckan. Familjerådgivningen kan även nås via hemsidan;

www.gavle.se/familjeradgivning.

När människor ringer familjerådgivningen finns en önskan om snabb kontakt, människor är ofta motiverade och önskar en förändring av sin livssituation.

Vår statistik uppvisar att medelväntetiden för att få ett första besök på familjerådgivningen 2009 har varit c:a två veckor. Väntetiderna har dock varierat något under året. Vi kan se tillbaka på ett år då vi i hög utsträckning kunnat erbjuda tider inom de två veckor vi utlovat.

BEHANDLINGSARBETET

Familjerådgivningens arbete är mångfacetterat. Samtalen är frivilliga och utgår från parternas behov och bådads engagemang. Samtalen har olika karaktär. Ett syfte är att hjälpa samlevande par så att de kan hantera sina konflikter, problem och krissituationer på ett sådant sätt så att de kan fortsätta leva tillsammans. Ett annat syfte är att hjälpa par igenom en separation och minska negativa konsekvenser för de berörda. För ytterligare andra är separationen redan ett faktum och önskan är, att familjerådgivning ska bidra till att dämpa och hantera konflikter så att föräldrarollen kan fungera även efter en separation. Barnens välbefinnande efter en skilsmässa är i hög grad relaterad till hur föräldrarna hanterar skilsmässan och sina egna konflikter.

Ibland kommer även enskilda, som befinner sig i kris, där den andra parten av olika anledningar vägrar att delta i samtalen. Även om barn inte så ofta deltar i samtalen arbetar vi utifrån ett tydligt barnperspektiv.

Innehållet och frågeställningarna i samtalen ser följaktligen olika ut. Det kan t ex röra sig om styvfamiljsproblematik, svartsjuka, otrohet, kommunikationsproblem, missbruk och våld.

STATISTIK

Det nya statistikprogrammet, FAM 2000, har underlättat och utvecklat vårt statistikarbete.

Siffrorna inom parentes anger 2008 års siffror, se även bifogad statistik.

Under 2009 har det totala antalet nya ärenden varit **398 (408)** och vi har totalt genomfört **1708 (1702)** samtal. I dessa ärenden var **82 % (85 %)** gifta eller sambo och **19 % (23 %)** levde i styvfamiljer.

Par som kommer för samtal motsvarar totalt **80 % (84 %)** av vår samtalsverksamhet, familjesamtal c:a **3%**, enskilda samtal c:a **18 % (14 %)** därav kvinnor **12 % (9 %)** och män **6 % (5 %)**.

Den största gruppen som söker familjerådgivningens hjälp, c:a **80%**, är barnfamiljer med barn under 6 år. I de familjer där båda eller någon av parterna påbörjat en kontakt med familjerådgivningen under 2009 fanns totalt **c:a 623 (653)** barn och ungdomar upp till 17 år.

Under 2009 har det förekommit våld i flera av våra nya ärenden. I dessa fall arbetar vi enligt en särskild metodik. Vi möter parterna individuellt och gör en bedömning kring deras livssituation. För att det ska vara möjligt att genomföra parsamtal måste våldet ha upphört. Där våldet är pågående hänvisar vi vissa av männen till Stickan, ett kriscentrum för män i Gävle, där gruppverksamhet erbjuds, kvinnorna till Kvinnojouren och ev barn till Grinden, en gruppverksamhet för barn. Andra, både män och kvinnor, fortsätter ibland en individuell samtalskontakt på familjerådgivningen.

DET UTÅTRIKTADE ARBETET

Under 2009 har familjerådgivningen haft återkommande studiebesök främst av AT-läkare, socionompraktikanter och studerande från andra studieprogram.

En familjerådgivare har vid ett tillfälle medverkat i SFI:s verksamhet på Vallbacksskolan, fyra halvdagar under året.

Familjerådgivningen har sedan många år ett väl upparbetat samarbete med flertalet av Gävles BVC-mottagningar där vi deltar i deras föräldragrupper. Under 2009 har vi genomfört totalt c:a 30 besök i dessa grupper.

En familjerådgivare har regelbundet gett handledning som en del i Högskolan Gävles mentorsprogram samt internhandledning inom Socialtjänst Gävle, bl a förståårshandledning.

Familjerådgivningen har på olika sätt uppmärksammats i media bl. a i Gävle/Dala TV4 samt deltagande i SR Gävleborgs stående *Relationspanel*.

Föreläsningar har gjorts av två familjerådgivare, bl. a på Silvanum med temat *Familjeliv på 2000-talet*.

Samverkan har skett med andra för oss närliggande verksamheter, bl a Familjerätten och Barnhälsan.

Familjerådgivningen utbyter erfarenheter även nationellt bl a genom vår yrkesförening KFR. Under 2009 har en undersökning genomförts kring förekomst av arbetsmetodik vid partnervåld. De flesta av landets familjerådgivningar har deltagit. Uppföljning kommer att ske under 2010.

INTERNT ARBETE

Tre planeringsdagar har genomförts under året.

Vårt metodikarbete har under året främst varit koncentrerat kring existentiella perspektiv i pararbetet, arbete med våldsproblematik i nära relationer samt genus och HBT-frågor.

Friskvård har vi, i mån av tid, förlagt till våra konferensförmiddagar.

Under 2009 har vi haft grupphandledning vid sex heldagstillfällen. Handledare har varit leg psykoterapeut Kerstin Wrigert-Askeland.

UTBILDNING

Vt 2009

Februari *Fadersbilden som försvinner*, St Lukas i Gävle
en familjerådgivare

Kärlek och stålull, Gävle
en familjerådgivare och assistent

Mars *Mäns våld i nära relationer*, Borlänge
en familjerådgivare

Introduktionskurs existentiell psykologi och terapi, Stockholm
en familjerådgivare

Maj *KFR-dagar på temat Jämställdhet – i behandlingsrummet*, Särö
tre familjerådgivare

Ht 2009

Augusti *Årskongress SFF*, Tällberg
en familjerådgivare

September *Anknytning*, Gävle
två familjerådgivare

Oktober *Alternativ till våld*, Oslo
två familjerådgivare

November *Barnhuset Gävleborg, Våld och övergrepp mot barn*, Gävle
två familjerådgivare

KVALITET OCH UTVÄRDERING

Familjerådgivningens arbete har olika karaktär, många människor söker hjälp i akuta kriser. En viktig kvalitetsfaktor är därför att tid kan erbjudas utan långa väntetider. Under 2009 har vi till övervägande del kunnat erbjuda tid inom utlovade två veckor i de fall de sökande inte har egna speciella önskemål. Medelväntetiden har varit 17 dagar.

Kompetens är en annan viktig aspekt i arbetet, kunskaps- och metodutveckling ökar vår professionalitet och ger medborgarna en bättre service. Under 2009 har vi fördjupat våra kunskaper och vår metodik främst kring våld i nära relationer och genusfrågor.

Utvärdering är ett kontinuerligt inslag i våra samtal; gör våra insatser någon skillnad? Under 2009 har vi genomfört en enkätundersökning för att få information om vad våra besökare anser om vårt bemötande och vår professionalitet. Den visade mycket positiva resultat.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Kopplingen psykisk och fysisk hälsa för både barn och vuxna blir alltmer uppmärksammas i forskning och samhällsdebatt, familjerådgivning beskrivs som en del av samhällets förebyggande folkhälsoarbete.

Människor söker frivilligt våra tjänster, motivationen är hög hos många besökare, en önskan om förändring är uttalad. Vi tror, att antalet sökande kommer att vara fortsatt stor. Vi märker redan den ökade benägenheten hos unga par att i ett tidigt skede komma för samtal.

Arenorna för att söka partners förändras snabbt genom nya sociala medier. Detta ger nya möjligheter och nya problembilder i våra samtalsrum bl a i form av otrohet på nätet, porrsurfande, facebooksvartsjuka, svårigheter med att hitta gemensam tid då alla i familjen kan vara fullt upptagna av sin egen värld på nätet. Otrohetsbegreppet tenderar att utvidgas och förändras.

Våld i nära relationer är en fråga för familjerådgivningen där viktig kunskapsutveckling sker och kommer att ske. Vi prioriterar detta arbete högt.

Redan idag arbetar vi med många olika typer av familjebildningar. Familjerådgivningen måste ständigt utveckla sin förståelse för människors val av samlevnadsform. I många framtidsstudier pekar man på unga människors behov av en nära intim familjebildning samtidigt som individualismen tilltar, familjen ses som ett delprojekt bland många andra. Förväntningar och verklighet stämmer inte alltid överens, sådana frågor kommer att vara väsentliga för människor och vara en anledning att söka hjälp på familjerådgivningen.

Rent organisatoriskt förändras familjerådgivningars villkor snabbt i landet, allt fler små privata aktörer tillkommer.

Vi ser att en samverkansform mellan flera kommuner ger god stabilitet och skapar en arbetsgrupp som kan utveckla metodik och kunnande samt ger en naturlig tillhörighet till socialtjänsten. Den ger också stora möjligheter till insyn och utveckling av verksamheten.

Gävle i mars 2010

Åsa Wallander
Gruppchef

Familjerådgivningen

Telefon 026-51 45 90 Besök Nygatan 20 i Gävle
Post Nygatan 20, 803 20 Gävle E-post familjeradgivningen@gavle.se